

572
1966/2

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

ქვეყნის

1966
თებერვალი
№7

აბაკრაქზე

თინათინ ჯიჩიჩიას

ცისფერ ავტობუსებით
მივალთ, მივემგზავრებით.
ხელში კობტად გვიჭირავს,
ბაწაწინა აღმები.

ირგვლივ ფერად-ფერადი
მინდვრის ყვავილეებია.
რა ლამაზი გზა არის,
რა ლამაზი მთებია.

— ესეც ბალის შენობა, —
გვითხრა ნინო დეიდამ.
ამ მშვენიერ ნაძენარში
ვიცხოვრებთო დღეიდან.

ყველაფერი მზად დაგვხვდა,
მარტო სახლი კი არა!
გემრიელი საუზმე,
საწოლები კრიალა.

ვებერთელა კაკლის ქვეშ
საჯარძღების რიგი დგას,
ჩვენ აქ ნინო დეიდა
ახალ ლექსებს გვიკითხავს.

გუშინ ტყეში ვიყავით,
როგორ მივიხაროდა...
მოვისმინეთ ჩიტების
მხიარული გალობა.

სოკოს არ გავეკარეთ,
მაინც ვერ ავირჩევდით,
მწიფე მარწყვი დაეკრთეთ,
შევაგროვეთ გირჩები.

ნინო მასწავლებელმა
ესეც აღარ გვაკმარა;
წყაროს წყალიც გვაჩვენა
გამჭვირვალე, კამკამა.

ჩვენს ბაღაში ფერადი
ვარდებია გაშლილი,
დაგვებრაწა ლოყები
თურაშაულ ვაშლივით.

ნ ა ნ ა

მერი გოლუვაძე

ნახატი ზარბ ბექვაიაშვილისა

ნანამ ფარჩის კაბით ბაღში გაისეირნა.

— შრ-შრ, შრ-შრ!

დიდ, მაღალ ხეებს შორის შარიშურით ჩაიარა.

— შრ-შრ, შრ-შრ!

მაშინვე ამრიადნენ მაღალი ხეებიც.

— ეჰ,—გაიციანა ნანამ,—ნეტავ ჩემი ფარჩის კაბა აჯავრებს ხეების შრიადს, თუ ხეები აჯავრებენ ფარჩის კაბას?!

ხეებს ფოთლების კაბები აცვიათ, ფოთლები მწვანე ფერისაა, ფოთლები ძალიან დამაზები არიან, ნანას კაბაც ამ ფოთლების ფერია და ისიც ძალიან, ძალიან დამაზია.

ნანას კაბა უფრო დამაზი ჩანს, როცა შრიადებს.

ხეებიც უფრო დამაზებებიან, როცა შრიადებენ.

იშრიადოს ნანას კაბამ!

იშრიადონ ხეებმა!

10.0.07

ჩემი პირველი პირველი ქალაქი, გემი და

მათაქაზალი

მედიონი სკანდინავიაში

ნახატები მანია ქალიშვილისა

ჩემი სოფელი აჭარისწყლის ხეობაში დამაზ გორაკზეა გაშენებული. ზემოდან კიდევ უფრო დიდი გვიანცას მთები დაჰყურებს. რამდენჯერ გავაპარულვარ იმ მიწებისაკენ, რომ მაღლა, სულ მაღლა ავსოლიყავი და იქიდან როგორმე ზღვა, ან ქალაქი დამეხანება.

ერთხელ ჩემი ძმის ქორწილში საჩუქრად მოვყვანილი ყოფილი მამამ უზომი გამოდენა, ხელში თხილის ნედლი წყებლა მომცა და მითხრა:

- თუ ფეხით ივლი, ქალაქში წაგიყვან.
- თუ გინდა ცხრა მთას გადავივლი, ოღონდ ქალაქი მარჯვენა!—სიხარულით შევძახე მე.

ვიწრო ბილიკით მარაგზაზე ჩავედი. ჩემი ყოჩები მესხებიდან მომავალ ფარას შევერთე. მესხი მწყემსების ჰამბურა ძაღლებიც მალე შევიგოე: ზურგზე მოკიდებულ აბგიდან მჭადის ნატყებს ვიღებდი და, მამაჩემისაგან მალულად, სიცხეში ენაგად-მოკიდებულ ძაღლებს ვაჭმევდი.

მთელ დღე ვიარეთ. ძალიან დავიღალე.

ქალაქები სიცხე იხე ვახში, რომ ფეხებს მაწყვეტდა, მაგრამ საყვედური ერთხელაც არ დამცდენია.

ქორხიხა და აჭარისწყლის შესართავთან დაგვადამდა. მწყემსებმა ცეცხლი დანთეს, აბგებიდან საგზალი ამოიღეს, პალახებზე გაშალეს და საგახშოდ მოუწყვენენ.

მამაჩემმაც მხრიდან აბგა ჩამომხინა, მგადა ამოიღო, ძალიან ეცოტავა და გაოცებით შემომხედა, მაგრამ მალე კეთილად გამიღიმა: იფაქრა, ბიუს მოიწვინა და გზაზე შეუშაბაიო.

მწყემსებმა მუშტისოღნა ხახვის თავები დაარჩეს. ტყით დაბუთქს, ტყამარდილ წაუსვენს და ისეთი თქაშათქუში გააჩაღეს, რომ მუც ნერწყვი მომადგა, თვალები ხახვს მავაშტრე: მწყემსი მიმიხედა, შევებრაღე, ერთი მოზრდილი ხახვი წინ დამიღო, მხარზე ხელი დამქრა და მითხრა:

— ყოჩაღ, ხახვი თუ გიყვარს, მავარი ბიჭი ყოფიღხარ!
მამამ ხახვი ქვაზე დაბეცა, სიმწარე გამოუვაო, მაგრამ ცრემლები მაინც ჩამოცვიდა.

ცეცხლი ჩაქრა, მამაჩემის მუხლზე თავი მივდე და ჩამთვლიმა.

— წამოდი, უფრო თბილ ადგილს მოვიწახაგ—მითხრა მამამ და ცხვრებისაკენ წამიყვანა.

ერთად მწოლიარე ჩვენი ორი ყოჩი მოწახაგ და მათ შორის სქელ მატყელში ჩამაწვინა. მალე ჩამძინა.

აღიონზე ცხვართან ერთად წამოფარადი.
— იქ, მინდვრის ბოლოში ქალაქი და ზღვაა,—მომახარა მამაჩემმა და ყაბაღების ყურით ოფლიანი შებლი შეიმშრალა. შორს, მინდორზე გვეებრთულა ხის შირი იღო და ერთი ადგილიდან ჩინუხეით კვამლი ამოსდროდა.

ერთი ჩემი ტოლი ქერათმიანი ბიჭი მომიახლოდა და მკითხა:

- ზღვა არ გინახავს?
- არა.
- გემი?
- არა.

— ე, გემი!—გამივირა ხელი,—ზღვა რამხელაა, იყი?..

ქალაქში რომ შევედი, კარვად ვათენებული არც კი ეჩვენოდა. ტურები ხალხით ავისო. მურტრები მამიწვე დაგვესივნენ.

ქუჩის შეაგულში, ამაღლებულ ადგილას ძღვები ეყუო და ზედ ორი გრძელი რკინა იღო. ცოტა ხანში უცნაური ხმაური მომესმა და ფეხქვეშ თითქოს მიწა შეირხა. იმ რკინებზე საწინაღ დიდი მანქანა მოზბოდა და თვისი შავი ბურტიდან თეთრი კვამლის ბოღებებს ცაში ასროდა. უცქე მოვცაბოფოდა. მე შიშით უკან დავიწვი. გვებრთულა რკინის მკლავებით ბორბლებს აბრუნებდა, თან დაღლილი ხარკით ქმინებდა.

ერცა გამისწორდა, ისეთი ხმით დაიკვილა, რომ თავხარი დამეცა და სახეზე ხელები ავიფარე. მერე თვალი ფრთხილად გავახილე და ირცელი მიმოვიხედე: გამიკვირდა,—უცვლანი ცოცხლები ვიყავით. თურმე მატარებელი ყოფილა.

სივლიერა მამაშვილები

მამა, დილილიძე, დილილიძე,
მთა-ბარი შემოვირბინე...
მთაში წყაროანი ძღვერიანი,
ბარში შინგორი ბიბინგები.
წყაროსაც დაეწყოთ,
დაეწყოთ ვარდებს და გვირილებს,
რა ლამაზი ხარ, მამაშვილი,
შენი გამაზრების ჭირიძე.

ღ ე ლ ე

ჩვენი სოფლის თეთრი ღელე
არის მართლაც ზღაპარი.
დაეგუბეთ, ტანთ გავიძრეთ,
მოვადინეთ ტუბანანი.
გაეგურეთ და გაბოგურეთ
სარულით და მსარულით,
შერე ღელე კვლავ გაეგურეთ,
შინარული სპარულით.

თავუნია ლექსი

ღელი, ღელი, ღელასა,
ჯოჯოცა წემსა ღმინასა,
წეტა რა ფასი აქვს
გოგოს მართხელასა,
ჩემი კარგი მამა
მინწყენა ვუვლასა.

პანანინა

სივლიერა

სიხარული

სულ სუთები,
სულ სუთები,
ჩამი-ჩამიკვივიწეს,
ასედა გული აქ არ მრწყება
და სოფლისკენ მიმიწვივს,
ჭეი, გიგი, შინარული
თუი მელის, იქ მელის—
ბებოს უნდა ჩაუტანო
სემი ქების სიგელი.

ღელეები

ღელეები და ღელეები,
ღივლი დაღელეები,
მწეო, მწეო დაღელეები
მთებზე ურია, ღელეები.
და გაეგურებს მოწმენდილი,
და, ზღვისღვრი თვალებით,
წემო ღამასო ქვევანაე,
მწე კი გუნაღვლები.

ზოოპარკში

ასე უთხრა თავომ მაკას,
— სხსლში ღობი რტომ არ გვევს?
უბახუბა მამამ თაკოს,
იმიტომ, რომ არ ჩაგველამოს.

ვეფხვის ქაიხუდი

მ. პისიუშასია

ზღაბარი

ნახატი ჯემალ ლოლუასი

ერთხელ ქრელომა კატამ სადღაც ვეფხვის სურათი ნახა და გაოცებისაგან პირი დააღო:

— ერთი შეხვით, მე არა მგავს? ყურები ორივეს აცქვეტილი გვაქვს, უღვაში—აბრეხილი, ქურქიც ერთნაირი ქრეული გვაცვია; თუ ნამდვილი ვეფხვი არა ვარ, მაშინ უთუოდ მისი ძმისწული უნდა ვიყოო, —დასკენა მან და გაამყადა.

პირველ სართულზე რუხი კატა ცხოვრობდა, მეორეზე—თეთრი, მესამეზე შავი კატა და მისი შავი კნუტი, მეოთხეზე კი—წითური. ჰოდა, რას წარმოადგენდნენ ისინი ქრელ კატასთან შედარებით?

ერთ საღამოს კატებმა სახლის სახურავზე მოიყარეს თავი და საუბარი გამართეს. ყველამ თავისი თქვა:

— იცით, ამას წინათ რა შემემთხვა?—წამოიწყო თეთრმა კატამ, მაგრამ ვეფხვის ძმისწულმა სიტყვა გააწყვეტინა.

წითური კატა კარგი მონადირე იყო, ნადირობისას ათასნაირ ფათერაკს გადაყრებოდა ხოლმე. ახლაც რაღაც შემთხვევა გაიხსენა. ორიოდვე სიტყვის თქმა ძლივს მოასწრო, რომ ქრელი კატა პირში ეცა:

— ბიძაჩემი ვეფხვია, მე და ბიძაჩემი მხოლოდ ნაღებს მივირთმევთ, მე და ბიძაჩემი ერთად ვნადირობთ,—ტრაბახობდა იგი.

შავმა კნუტმა ცნობისმოყვარეობა ველარ დაფარა და იკითხა:

— მიააუ! ერთი მანახა მინც, როგორია ბიძაშენი?

— ოჰ,—ამყად მიუგო ქრელომა კატამ,—ბიძაჩემი მხეცებს შორის ყველაზე დონიერი, ყველაზე ლამაზი და ყველაზე მარდია.

— ხომ ვერ გვეტყვი, სად ცხოვრობს?!—კვლავ შეეკითხა შავი კნუტი.

— რატომაც ვერა, მაგრამ...—შეყოყმანდა ქრელი კატა.

საქმე ის იყო, რომ თვითონაც არ იცოდა, სად ცხოვრობდა ვეფხვი.

შავი კნუტი კი არა და არ ეშვებოდა: — ჰო, გვეთხარი, სად ცხოვრობს ბიძაშენი!

— მაგას რა ცოდნა უნდა,—წამოგშველა წითური კატა,—ყველამ იცის, რომ ვეფხვი ზოობარკში ცხოვრობს. ცხოველებს გარდა, იქ ბელურებიც ბევრია.

— მოდიო, წავიდეთ ზოობარკში, ვეფხვიც ვნახოთ და ბელურებზეც წავინადიროთ.

მეორე დღეს კატები დილაადრიან შეიკრიბნენ და ზოობარკისაკენ გაუდგნენ გზას.

— ესეც შენი ზოობარკი,—უთხრა წითურმა კატამ ქრელს, როცა ყორავზე გადახტნენ,—ახლა კი წინ გაგვიძებ და ბიძაშენთან მივიყვანე.

კატები ვეფხვის საქებრად გაემართნენ. წინ ვეფხვის ძმისწული მიდიოდა, მას მისდევდა შავი კატა თავისი შავი კნუ-

ტით, მათ უკან რუხი კატა მიცუნცულვებდა, რუხ კატას თეთრი კატა მიჰყვებოდა, თეთრს კი—წითურს.

— ხედავთ ხეების უკან იმ აყლაყულას?—იკითხა უცებ წითურმა კატამ.

კატებმა იქით გაიხედეს და რალაც ცხოველი დაინახეს, ამ ცხოველს წვრილი და მაღალი ფეხები, შავი და გრძელი კული, ძაღვზე მაღალი კისერი და პატარა რქებით შემკული თავი ჰქონდა.

— აი, ეს კი ნამდვილი საფრთხოებლაა,—განაგრძო წითურმა კატამ,—ეს ხომ არ არის შემთხვევით ბიძაშენი?

— ვგლა მაკლია,—თქვა ჭრელმა კატამ,—ამას ბრჭყალებიც კი არა აქვს, ვერა ხედავ, როგორ უბარტყუნებს ჩლიქებს მიწაზე?

კატებმა გზა განაგრძეს. იარეს, იარეს და ერთ გალიას მიაღწენენ. გალიაში ყურებაცქვეტილი მხეცი დაინახეს.

— აგერ, აგერ ბიძაჩემი! — შეჰყვირა ჭრელმა კატამ,—თქვენ აქ დასხედით და დამელოდეთ, მე კი წავალ, გამოველაპარაკები.

კატებმა იქვე მოირთხეს ფეხი. ჭრელი კატა კი პირდაპირ ვეფხვისაკენ გაეშურა. მიდიოდა და შიშისაგან თავით-ფეხებამდე კანკალებდა, აბა, რას წარმოიდგენდა, ბიძამისი ასეთი ღიღი და საზარელი თუ იქნებოდა.

— გამარჯობა, ძია ვეფხვო,—ძლივს ამოილულულა მან,—მე... მე...—უნდოდა კიდევ რალაც ეთქვა, მაგრამ შიშით ხმა ჩაუწყდა.

ვეფხვმა თავისი ყვითელი თვალები ცეცხლივით შეანათა კატას, კული მიწას დასცხო, ხახა დალო და ერთი საზარლად დაიდრიალა.

დამფრთხალი კატები ზეზე წამოიჭრენ და კისრისტეხით გაცვივნენ. ყველაზე წინ ვეფხვის ძმისწული გარბოდა. საბრალოს შიშისაგან აღარც ახსოვდა, რა უთხრა ბიძამისმა. ვეფხვმა კი მხოლოდ ერთი სიტყვა თქვა, ერთადერთი სიტყვა: „გაგიმარჯოს!“

თარგმანა შოთა შვაჩაძემ

მონაწილე

რუსთველს ბევრი სახელოვანი ქართველი თანამედროვე მუხედა მხედართმთავრები, დიპლომატები, ფილოსოფოსები, მწერლები, პოეტები, მეცნიერები, მხატვრები, ზურთომოდვრები, ოქრომკედლები. მათ ხელში ქართულმა კულტურამ მეთორმეტე საუკუნეში და შეცამეტე საუკუნის დასაწყისში უღაღეს აუვაგებმა მიიღწია. ამ ეპოქას დღეს ქართული ლიტერატურის კლასიკურ ხანას, მის „ოქროს ხანას“ უწოდებენ. რუსთველის დროს პოეზია ქართველ ხალხში მტკაღ გავრცელებული უყოფლა. ხალხი მდეროდა არა მარტო მამა-პაპისაგან შემორჩენილ ძველ სამღერებ, არამედ ახალ

რუსთველის დროინდელი

ლექსებსაც. მაგალითად, იმ დროს ვაგრცელებული უყოფილა თამარის შესახებ ლექსები. ვლესები ზენის დროს ამ ლექსებს მდეროდნენ. რუსთველის დროს ორზე პოეტ მეფის ან ფეოდალის სსახლეში მოღვაწეობდა. მისი მოვალეობა იყო—შეეკო მფისა და მხედართმთავრების სამხედრო საქმეები, მეთხრო გარდასულ დროთა ამბავი, მხმენელები სახუმარო ლექსებით ვაერთო.

რუსთველის დროინდელ მკითხველებს ვეღლაზე უფრო აინტერესებდათ ორი რამ: ერთი—გამოჩენილ გმირთა ბრძოლების და მეორე—სიუჟარულის ამბავი. გმირობას, ვაე-

ქართული გვიარლოვა

ნაწილე

კაცობას, ბრძოლას აგვიწერს რუსთველის ეპოქაში დაწერილი ნაწარმოები—„ამირან-დაიეჯანიანი“. სიუჟარულს ებება რუსთველის დროსვე სპარსულიდან თავმწილი აფსიხამიანი“.

რუსთველის დროინდელი პოეზიიდან, ვეფხისტკაონის ვარდა, ჩვენ მხოლოდ ორი ნაწარმოები შემოგვენახა. ერთია „ახდულ-მესიანი“, რომლის აგორად თვლიან იოანე შავთელს, მეორეა „თამარიანი“, რომელიც ჩაბრუბამემ დაგვიწერა.

ვარდა მხატვრული ნაწარმოებებისა, მოთხრობებისა და პოემებისა,—რუსთველის ეპოქიდან შემოგვარა დიდი მხატვრული

ოსტაობით დაწერილი ისტორიული თხზულებებიც.

ვევლა ეს ნაწარმოები მხოლოდ მცირე ნაწილია იმ მდიდარი ლიტერატურისა, რომელიც რუსთველის დროს არსებობდა. დანარჩენი დაიკარგა რუსთველის დროს ზომწინების ბეღდა ვერ არ იყო გამოგონილი. წიგნები მხოლოდ ხელნაწერის სახით არსებობდა, ხელნაწერთა დიდი ნაწილი კი ომების დროს დაიღუბა, მაგარმ რაც რუსთველის ეპოქიდან დაგვარა, ნათლად გვიჩვენებს თუ როგორი აუვაგებული იყო რუსთველის დროს ქართული მწერლობა.

სარუკანი

მინი ჭიჭინაძე

მთელს ტყეშია ნაქები
სამკერვალო ზღარბების.
მზის ჩასვლამდე მუშაობს
ხელოსანთა ნაკრები.
მამა ზღარბი—პრელთვალა,
დღღა ზღარბი—მზექალა
და შვილიყო—გეკალა.

ნაქარგებიც იმდენი აქვთ,
სულ ჩივიან ველარ ვთვლითო.
გაღაწყვიტეს, მოღი, სხვებსაც
დავურბოთ თითო-თითო.

ერთი ჭრელი ცხვირსახოცი
ჭრეს და ქარგეს ხუთ ღღეს;
მერე ქვემოთ მიაწერეს:
„ტუტმაცუნა კურდღელს!“

აგერ კიდევ მეორეს
მიაქარგეს ლურჯად:
„დათუნია დრუნჩას!“

გამზადეს მესამეც,
მუშაობენ სხარტად:
„თაფლისთვალა კატას!“

მტერსაც არ ივიწყებენ,
კეთილ პასუხს ელიან:
„პატრეცემულ მელაის!“

პა, მეხუთეც მოქარგეს,
არაფერი წუნი აქვს:
„ციყუნია ტტუნაის!“

არ მოსწყინდათ
ჭრა და ქარგვა,
ბევრი ნემსი
დაეკარგათ.
მაგრამ ზღარბებს
ღრო და ნემსი

კიდევ შქონდათ საყოფი,
სურდათ ყველას ეხილა
მათი შრომის ნაყოფი.
შევლს, კოდალას,
მაჩეს თუ სელაპს,
საჩუქარი ვერცა ყველას.

სულ ბოლოს კი ახალ საქმეს
ღღე დასჭირდა ბარე ოცი;
დამზადეს საგანგებოდ,
აბრეშუმის ცხვირსახოცი.
ზეწარივით გრძელი,
ზეწარივით ფართე...
იციო, ვის მიართევს?
სუყველაზე ჭკვიანს,
სუყველაზე ბრძენს—
სპილოს, ხორთუმერძენს.

საჩუქარი როცა ნახა,
გახიზრა სპილომ გულით,
სულ ხარხარით ჩაიკითხა
ცხვირსახოცზე მოქარგული.
— ვის მიერთვას ეს?
— სპილოს ბრძენთაბრძენს!
— გან, გან, გან,
ზღარბებისაგან!

— ბაბილო, ბაღმომიღლა რა, პანეთი

— შამომიშორა, ბიჭო, ბართი ჩაბარა..

ზნთიოზნი საოღო

3. კობაიხი, ღ. ფოლი

— გამომიგორე ბიჭო, ბურთი! ჩქარა!.. —
დაუხვირა ილიკომ ერთ ბიჭუნას.

— ნინიკო, მომე წიგნი, თორემ მოგხვდებ-
ა! — დაემუქრა მეორეს.

— მამილო, გადმომივდე რა, მანეთი! —
შეეხვეწა მამას.

მაგრამ ილიკოს არც ბურთი მისცეს, არც
წიგნი და არც ფული.

— ყველას დაენანა: რა ტუნწები არიან. მამა
რომ მამა, იმასაც კი ენანება ჩემთვის. ეს რა
ცხოვრება? — აბუზღუნდა ილიკო.

— აი, ხედავთ! ვერც კი მოვასწარით შენი
გალიდიდან გამოშვება და უკვე უსიამოვნებას
წააწყლდი, — არც ბურთი მოგცეს და არც წიგნი.
ასეც მოგიხდება!

თქვენ აღმათ გგონიათ, რომ ილიკო სუ-
ლელი ბიჭუნაა. სულაც არა! იგი ხელად
მიხვდა, თუ რატომ არ მისცა გიგომ ბურთი,
ნათიამ — წიგნი, და მამამ კი მანეთიანი. სი-
ტუნწე აქ რა შუაშია! ილიკომ არ იცოდა,
როგორ უნდა ეთხოვა, ხოლო როცა მის-
ცემდნენ, მერე რა უნდა ეთქვა.

ილიკოს ყოველ ნაბიჯზე ნაცნობები ხვდე-
ბიან, ქუჩა საესვა ხალხით. აი, თითქოს ჯიბ-

— ნინიკო, მოხე ნინი, თორაშ მოგხვდება!

რზეო, მასწავლებელიც მოდის. ნინოს მამამ
ქული მოუხვდა, ნინომ თავი დახარა და ხმამალ-
ლა თქვა: «გამარჯობათ!» ნათიამ დაიწრობინა:
«გამარჯობათ, პატრიცეპულო მასწავლებე-
ლო!» კახა და მერაბი აღვილიდან არ დაძ-
რულან. ისინი დიდი გულმოდგინებით ჩა-
ჩერდნენ ვიტრინას. თითქოს საინტერესო რამ
ნახეს და ირგვლივ ველარაფერს ამჩნევდნო.
სამაგიეროდ ილიკომ იქვე შეუხვია. «ჩქარა,
ჩქარა, მიებრუნდე და მივიმალო, რომ სალმის
მიცემა არ დამჭირდეს!» — ფიქრობდა გულში.
როგორც კი მარტო დარჩა, მშვიდიად ამოი-
სუნთქა.

— მოიცა, მოიცა ილიკო! ვითომ ნაცნო-
ბებს ვერ ხვდავ და სადღაც გარბიხარ, ვერ-
სად დაგვემალები!..

ნინო:—ილიკო ბურძღლა, სად გარბიხარ?
(ილიკო ვერ იტანს, როცა თავისი აბურძღ-
ნილი, დაუვარცხნელი თმის გამო ბავშვები
ბურძღლას ეძახიან).

ილიკო: რა გნებავს? (ილიკო შეჩერდა და
ხელები ჯიბეში ჩაიკო).

ნინო: ბურძღლა, ჩვენს მასწავლებელს რა-
ტომ არ მივსალმე?

ილიკო: როგორ თუ არ მივესალმე?
მასწავლებელი თვალითაც არ მინახავს.

ნინო: მშვენიერად დაინახე, თავს ნუ იმართლებ. მე გი-
ყურებდი, როგორ გარბოდი.

ილიკო: სადაც შენი საქმე არ არის, ცხვირს ნუ ჰყოფ,
თორემ შენს ბაუთებს ჰაერში გავაფრენ.

ნინო: რა უხეში ხარ, ილიკო! მე კი შენისთანა არა ვარ.
სალამს ვერაფერს დამასწრებს. დედა მუდამ მეუბნება: „ნი-
ნიკო, ენა არ გეტკინება, თუ ყველა ნაცნობს მივსალმები
და ვტყვი: „გამარჯობათ!“ და თავსაც მღაბღად დახრიო.“
განსაკუთრებით კი მასწავლებელს უნდა უჩვენო, რომ პა-
ტივს სცემ.

ილიკო: მასწავლებელს უტბად არ მოუგო გული!

ნინო: რატომაც არა! მაშაჩემი ამბობს, რომ თავის სამსა-
ხურში ყველას თვაზიანად ვყარობა, ყველასთან უნდა,
კარგი ურთიერთობა ჰქონდეს. აი, როცა ჩვენთან სტუმ-
რად მაიმიდაჩემი მოდის, დედა გაღიმიებული ხედება და ვუბ-
ნება: „მოზრძანდიო, მოზრძანდიო! ძალიან გავგეხარდა თქვე-
ნი სტუმრობაო!“ მე საჩქაროდ სვამი უნდა შევთვაზო და...

ილიკო: (მოთმინების
ფილა ავესო) გეყო-
ფა!..

ნინო: ნუ მაწყვეტი-
ნებ, ილიკო! როცა
ქალს ელაპარაკები,
ჯიბიდან ხელი ამოი-
ღე!

ილიკო: შენ სადაუ-
რი ქალი ხარ!

ნინო: აი, ნახავ, თუ
შენი ამბავი მასწავ-
ლებელს არ ვუთხრა!

ილიკო: ენატანია!
(მიამახებს ილიკო და
ნინოს ზურგს შეაქ-
ცევს).

ასე დამთავრდა მა-
თი საუბარი. მაგრამ
ჯერ სადა ხართ, ამბავი
გრძელდება და თქვენც
შემდეგ ნომერს უნდა
დაელოდოთ.

გაღმთავართულა
ლექსი პარკი

ჩუქო და პაქო

ანჟორ გეგამია

ნახატები ჯემალ ლოლუასი

ცხელი ზაფხული იყო. ისეთი გვალვები დადგა, გავარვარებულ მიწას ფეხს ვერ დააკარებდით. ბიძია ნესტორი იტყოდა: კაცო, ილუპება ქვეყანა, მიწა კეცივით გატყციწინდაო.

ბაქომ და პაქომ კარგად იცოდნენ, თუ რა იყო კეცი. კეცს ბებია ნაკვერჩხლებზე შემოდებდა. ძალიან რომ გახურდებოდა ის კეცი, ჩამოიღებდა ბებია და მკაღს დააკრავდა.

ცხელ მკაღს ბაქოსა და პაქოს გაუტყხავდა და პატარებიც გემრიელად შეეჭყეოდნენ.

ჰოდა, იმ კეცივით ხურდა მიწა. ალაგალაგ დასკდა, ბზარი გაუჩნდა. იმ ბზარებში ბაქო და პაქო სილას ურიდნენ. ეშინოდათ, მიწა მთლად არ დასკდეს და შიგ არ ჩავცვივდეთო.

მერე, როგორც იქნა, იწვიმა. მიწა დაბილდა, ყანა აბიბინდა, ამოისუნთქა. სიმინდი იმოდენა გაიზარდა, ბაქო და პაქო კი არა, შიგ მხედარიც დაიმაღლებოდა.

უხაროდა ნესტორ ბიძიას, წელს ბარაქიანი შემოდგომა იქნება, დოვლათს შენახვა ხომ უნდაო. ადგა და ერთ დღეს სასიმინდეც შეაკეთა, სახურავს ყვარი გამოუცვალა.

ბიძია ნესტორი ბაქოსა და პაქოს მეზობელი იყო. მარტო ცხოვრობდა. შვილები ომში დაეღუპა და ხელისგამმართავი კაციშვილი არ ჰყავდა ქვეყანაზე. ხან ერთი მეზობელი მიცხმარებოდა, ხან მეორე. მაგრამ ახლა ზაფხული იყო და ყველას თავისი საქმე აწუხებდა.

ძალიან უყვარდა ბაქოსა და პაქოს ბიძია ნესტორი. ეს ზედმეტი სახელებიც მან შეარქვა პა-

ტარებს. ისე, ბაქოს თორნიკე ერქვა, პაქოს კი გოგია. მთელი სოფელი ბიძია ნესტორის შერქმეული სახელებით იცნობდა ბიჭებს.

უხაროდა ბიძია ნესტორს, რომ ამინდმა გაამართლა და ყანასაც ეშველა.

ბოლო ხანებში ერთი ხარი შემოერგია ბიძია ნესტორის ყანას. ის ღორმუცელა მოვიდოდა, რქებზე წამოიკვამდა წყნელის ლობეს, ყანაში შევიდოდა და ერთიანად აჩანაგებდა.

ერთ ხანს უღარაუგებდა ბიძია ნესტორი, ხარი დიდი ეშმაკი იყო: იმ დროს გამოტყვერებოდა, როცა ყანის პატრონი შინ არ იყო ხოლმე. შეიპარებოდა ყანაში და მტრისას მერე! რამდენსაც მიერთმევდა, ათ იმდენს აოხრებდა.

რა მეშველებოა, — წუხდა ბიძია ნესტორი. წუხდნენ ბაჟო და პაჟოც. რა ეღონათ, არ იცოდნენ. დიდხანს ბჟობდნენ ამ საქმეზე. ერთხელ ბაჟომ უთხრა პაჟოს:

- იცი, რა მოვიფიქრე?
- რა მოიფიქრე? — შეეკითხა პაჟო.
- მოდი, ღობის დაყოლებზე პატარა ორმოები ამოვთხაროთ.
- ეგ რას უშველის?
- ის ხარი ჩავარდება შიგ.
- კარგი აზრი მოგსვლია.

არდადეგები იყო და ბიჭებს შინ საქმე არ ჰქონდათ. ერთ დილით ალიონზე აღდგნენ, ბარები მოიმარჯვეს და ბიძია ნესტორის ლობეს მიადგ-

ნენ. ორმოების გათხრას შეუდგნენ. პატარა ორმოებს შორის გამოზომილად ტოვებდნენ ნახევარ მეტრამდე მანძილს.

ძალიან ბევრი ორმო ამოთხარეს. ამონათხარი მიწა შორს გადაჰარეს, მერე იქვე ბუჩქნარში შეიმალნენ და იმ ხარს დაელოდნენ.

ხარიც მალე გამოჩნდა. მივიდა ლობესთან, იფიქრა, აი, აგერ ავჩახხავ, ღობეს რქებითო, მაგრამ...

ჩაუვარდა კოვზი ნაცარში!

ხარი წინა ფეხებით ორმოში ჩაეფლო, დარუნჩი მიწას მიანარცხა. ისე ეტკინა, ისე, სიმწრისაგან აბღავდა კიდევ. ორმოდან ძლივს ამობობლდა და ახლა სხვაგან მოსინჯა. იქაც იგივე დაემართა, გაწბილებული გაბრუნდა უკან, თან ერთი მწარედ დაიზმუვლა.

ბიჭები სამალავიდან გამოძვრნენ და ბილიკზე ძუნძულით მიმავალ ხარს ქვეები დაუშინეს.

- აჰა, შე სამგლევე! — დაუყვირა ბაჟომ.
- წადი, აქ აღარ დაგინახოთ! — მისძახოდა პაჟო.

როცა ხარი თვალს მიეფარა, ბაჟომ და პაჟომ ერთმანეთს შეხედეს. მერე სიცილი წასკდათ. იცინოდნენ, იცინოდნენ, დაილაღნენ სიცილით და მოლზე ვაკოტრიალდნენ.

კურდღელი

(ნამღელი ამბავი)

ერთ დღით არწივი ცაში ირავს აკეთებდა. უეცრად მან მსხვერპლი შეამჩნია და ქვესავით დაეშვა მიწაზე. მაღე მგზავრების ახლს კურდღელმა გაირბინა.

არწივმა დიდ სიმაღლეზე წრე შემოავლო და კვლავ მზუიით დაეშვა დაბლა. მგზავრები ახლს მივიდნენ და დაინახეს: არწივი მიწაზე ეგდო და სისხლისაგან იცლებოდა. რა მოხდა?

თურმე როცა არწივმა კურდღელზე მეორედ მიიტანა იერიში, კურდღელი გუდალმა დაწვა და უკანა ფეხების დარტყმით არწივი გაფტარა.

ახლა ხლმ დარწმუნებით, რომ კურდღელი მშიშარა კი არა, ფრთხილი, მოხერხებული და გასაკვირში გამბედევიც ყოფილა.

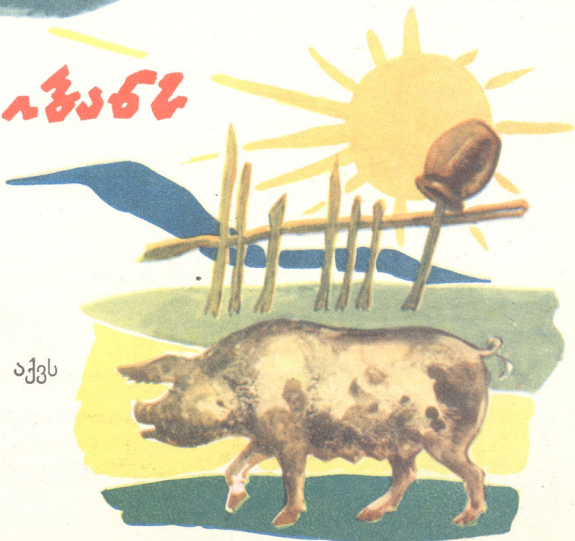
ნახატი ბაიროზ ფოცხიზვილისა

მზე პირს იბანს

მორის ფოცხიზვილი

მზე პირს იბანს,
პირს იბანს
მელია და ზღარბი,
წი-წი, წი-წი, წიწილაც
წყაროსაკენ გარბის...

მარტო ჩვენს ღორს არა აქვს
სისუფთავის დარდი, —
არ რცხვენია,
ეზოში
მოდღურული დადის.

ფერადი -

გუგია

შიშვენიერებისა

თავის თვალსა მუწის ჰეგს სამი ჭრელი ლგეო თუ სანახად მისხვლი, გამოცანტურებებს შუთი.

ც რ უ

სახანა შიშვენიერებისა

ძმობილს ეძახის ძმობილი:
— წამო, ზღვისპირას გავსწოთ, მერე ზღვის ფსკერზე ჩავიდეთ, დამწიფებულა მარწყვით.
ძმობილს პასუხობს ძმობილი:
— წავითევწავით ახოზე, მე თვითონ ვნახე, მინდორში თევზები დაბალახობდნენ.

ფერადი

შესწორება

აღიწივს შიშვენიერებისა

პატარა ეცივს ოთხი წლისა. უყვარს ზღაპარი. დაუყვება მუხზე ბაბუას და ყურს უდგენს. ხანდახან თავისი შესწორებაც შეაქვს ზღაპარში. აი, ახლაც, ბაბუა მოუყვა ზღაპარს „რწყილი და ჰინბველა“. ეცივს შიშვენიერებისა ცივს ზღაპარში, მაგრამ კიდევ და კიდევ სურს მოისმინოს. ბაბუამ დღესაც უამბო, ოღონდ ისე უამბო, როგორც წიგნში წერია: „კრუხო, მომე წიწილა...“
— კრუმა მისცა წიწილა...
— არა! ასე არა!—მუწუდა ეცივს.—სუჯობა „კრუხო, მომეო კვერცი...“
— რატომ?—კეთილება ბაბუა.
— ასე სუჯობა,—დარწმუნებით ამბობს ეცივს.—წიწილა ცოფავა. იტრებს.
ბაბუაც ისე მუყვა ზღაპარს, როგორც ეცივს გაუზარდება.

ტყის თავი

ტყის თავის ძლიერ უყვარს ჩიტის ბუდის დასაკურთხება.
„მემოდგამაზე, როცა ჩიტები თბილ ჭვეციანში გაფრინდებიან, ცარიელ ბუდეს მამწიფე ტყის თავი დედაბატონობს ხოლომე.“
წვიმამ რომ არ შეაწუხოს, ბუდეს ფოთლებითა და ხაჭოთ გადახურავს და გაზაფხულამდე მის არხეინად ცხოვრობს.

გაგონება

ერთი პატარა მანანა—ხან გაიციენებს ხან არა. თეთრად დაეჭვლე, წითლად მოეძსოვე, შავად ამოგებრ.

შეადგინა ქ. ბრუნინისძის მე-19 კართული საშუალო სკოლის მოსწიფელმა ვაჟმა ვლადიმერმა.

11	12	1	9	5	6
1	7	2	5	4	2
1			1	1	5
14	15	12	3	7	

თავსადახი

ეს ცოდნები ისე უნდა გვეყოთ რვა თანხარ წაწილად, რომ ყველა მათგანში მოიხსენიებული რიცხვით ვაზიმ უღრმდეს 15-ს.

შეიქმნა რედაქციის შიშვენიერებისა
საბავშვო კოლეჯი ა. შიშვენიერებისა, ქ. თბილისი, ზ. ლომიაძის ქ. 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

უცხო მატერიალს შიშვენიერებისა
გაგონების თავისუფლებად წელი ადგილობრივი მატერიალს ადგილობრივ დასაქმებულთა
გაგონების ადგილობრივ, კანონი წესი, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681, 2682, 2683, 2684, 2685, 2686, 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697, 2698, 2699, 2700, 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2716, 2717, 2718, 2719, 2720, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2726, 2727, 2728, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2734, 2735, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 2744, 2745, 2746, 2747, 2748, 2749, 2750, 2751, 2752, 2753, 2754, 2755, 2756, 2757, 2758, 2759, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2766, 2767, 2768, 2769, 2770, 2771, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2780, 2781, 2782, 2783, 2784, 2785, 2786, 2787, 2788, 2789, 2790, 2791, 2792, 2793, 2794, 2795, 2796, 2797, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803, 2804, 2805, 2806, 2807, 2808, 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, 2814, 2815, 2816, 2817, 2818, 2819, 2820, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2826, 2827, 2828, 2829, 2830, 2831, 2832, 2833, 2834, 2835, 2836, 2837, 2838, 2839, 2840, 2841, 2842, 2843, 2844, 2845, 2846, 2847, 2848, 2849, 2850, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2856, 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, 2863, 2864, 2865, 2866, 2867, 2868, 2869, 2870, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875, 2876, 2877, 2878, 2879, 2880, 2881, 2882, 2883, 2884, 2885, 2886, 2887, 2888, 2889, 2890, 2891, 2892, 2893, 2894, 2895, 2896, 2897, 2898, 2899, 2900, 2901, 2902, 2903, 2904, 2905, 2906, 2907, 2908, 2909, 2910, 2911, 2912, 2913, 2914, 2915, 2916, 2917, 2918, 2919, 2920, 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2927, 2928, 2929, 2930, 2931, 2932, 2933, 2934, 2935, 2936, 2937, 2938, 2939, 2940, 2941, 2942, 2943, 2944, 2945, 2946, 2947, 2948, 2949, 2950, 2951, 2952, 2953, 2954, 2955, 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963, 2964, 2965, 2966, 2967, 2968, 2969, 2970, 2971, 2972, 2973, 2974, 2975, 2976, 2977, 2978, 2979, 2980, 2981, 2982, 2983, 2984, 2985, 2986, 2987, 2988, 2989, 2990, 2991, 2992, 2993, 2994, 2995, 2996, 2997, 2998, 2999, 3000.

1

ქ. თბილისის 126-ე საშუალო სკოლის
 აღსაზრდელების:

1. გ. ხალუქვაძის, 2. გ. ნადირაძის,
 3. გ. ბილანიშვილის, 4. თ. გლურჯი-
 ძის და 5. შ. მუსხერიძის ნახატები.

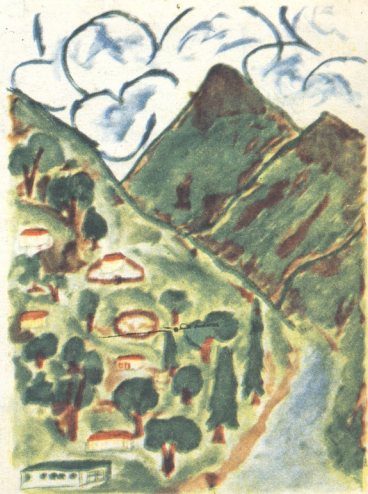
3

4

2

5